

Ο ηγεμόνας (Νικολό Μακιαβέλι)

«Ο Ηγεμόνας» (Il Principe) είναι μια πολιτική πραγματεία του Φλωρεντινού αξιωματούχου και πολιτικού φιλοσόφου Νικολό Μακιαβέλι. Αρχικά ονομαζόταν De Principatibus (Περί Ηγεμονιών). γράφτηκε το 1513 αλλά δεν δημοσιεύτηκε ως το 1532, πέντε χρόνια μετά το θάνατο του Μακιαβέλι. Η πραγματεία δεν είναι αντιπροσωπευτική του συνόλου του έργου και των θέσεων του Μακιαβέλι αλλά είναι η πλέον μνημονευόμενη και η αφορμή για την ευρύτερη χρήση του μειωτικού όρου “Μακιαβελικός”.

Επιτυχημένος ηγεμόνας, κατά τον Μακιαβέλι, είναι ο προικισμένος με αρετή (virtu, με τη σημασία της δύναμης και της ικανότητας προσαρμογής) και αυτός που ξέρει να αδράχνει τις ευκαιρίες που του προσφέρει η τύχη. Ο επιτυχημένος ηγεμόνας καθοδηγείται όχι από το θρησκευτικό δόγμα ή από τα ηθικά παραγγέλματα, αλλά από την αυστηρά ωφελιμιστική επιλογή των μέσων που είναι κατάλληλα για τους σκοπούς του. Μπορεί να χειραγωγεί τους νόμους που διέπουν την πολιτική συμπεριφορά και να διαμορφώνει την πορεία των γεγονότων, σύμφωνα με τα σχέδιά του.

Πρότυπο του Μακιαβέλι για τον «Ηγεμόνα» του υπήρξε ο Καίσαρ Βοργίας, ο μισητός σε όλη την Ιταλία διοικητής των παπικών στρατευμάτων, ο θεωρούμενος τέρας λαγνείας και σκληρότητας.

«Ο Ηγεμόνας» απέκτησε θερμούς θαυμαστές, μεταξύ των οποίων πολλές ιστορικές προσωπικότητες όλων των εποχών, όπως ο Ερρίκος Η΄ ή ο Ζαν-Ζακ Ρουσό αλλά και ο Χίτλερ και ο Μουσολίνι. Επέσυρε όμως και σφοδρές επικρίσεις για κυνισμό, καιροσκοπισμό και πανουργία, και οι κατακριτέες απόψεις αυτού του βιβλίου συμπυκνώνονται στον τόσο αρνητικό όρο «μακιαβελισμός», τον οποίο έπλασαν οι Γάλλοι και με τον οποίο κανένας πολιτικός δεν θα ήθελε να τον συσχετίζουν. «Ο Ηγεμόνας» περιλήφθηκε στον Κατάλογο των απαγορευμένων βιβλίων της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας.

Ο Μακιαβέλι έχει αφιερώσει τον «Ηγεμόνα» στον Λορέντσο Β΄ των Μεδίκων, γιο του Πέτρου Β΄ των Μεδίκων.

Πηγές

Κείμενο: tovima.gr | el.wikipedia.org